

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

6 november 2002

WETSONTWERP

**houdende wijziging van de artikelen
53^{quater}, 53^{quinquies}, 53^{sexies} en 55
van het wetboek van de belasting over
de toegevoegde waarde**

AMENDEMENTEN

Nr. 1 VAN DE HEER **LETERME**

Art. 5

Een 5°*bis* invoegen, luidend als volgt :

«5°*bis*. In § 5 worden de woorden «bedoeld in § 1»
vervangen door de woorden «bedoeld in §§ 1 en 2»»

VERANTWOORDING

Artikel 55, § 5, van het BTW-wetboek voorziet in de verplichting om onmiddellijk te voorzien in de vervanging van de aansprakelijke vertegenwoordiger wanneer hij overlijdt, bij intrekking van zijn erkenning of bij feiten die zijn onbekwaamheid tot gevolg hebben.

Doordat het huidige artikel 55, § 5, van het BTW-wetboek enkel verwijst naar § 1 van hetzelfde artikel, geldt deze verplichting enkel voor de niet in de EU gevestigde belastingplichtigen. Deze verplichting dient eveneens te worden

Voorgaand document :

Doc 50 **1947/ (2001/2002)** :
001 : Wetsontwerp.

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

6 novembre 2002

PROJET DE LOI

**portant modification des articles 53^{quater},
53^{quinquies}, 53^{sexies} et 55 du code
de la taxe sur la valeur ajoutée**

AMENDEMENTS

N° 1 DE M. **LETERME**

Art. 5

Insérer un 5°*bis*, libellé comme suit :

«5°*bis*. Au § 5, les mots «visé au § 1er» sont remplacés par les mots «visé aux §§ 1er et 2»».

JUSTIFICATION

L'article 55, § 5, du Code de la TVA prévoit qu'il doit être immédiatement pourvu au remplacement du représentant responsable en cas de décès de ce dernier, de retrait de son agrément ou d'événement entraînant son incapacité.

Dès lors que l'actuel article 55, § 5, du Code de la TVA renvoie exclusivement au § 1er de cet article, l'obligation précitée ne s'applique qu'aux assujettis qui ne sont pas établis dans l'Union européenne. Or, cette obligation doit également être

Document précédent :

Doc 50 **1947/ (2001/2002)** :
001 : Projet de loi.

opgelegd in hoofde van de niet in België gevestigde belastingplichtigen, die gevestigd zijn in de EU en die opteren om een aansprakelijke vertegenwoordiger aan te stellen.

Het opzetten van een Belgische BTW-boekhouding door een niet in België gevestigde BTW-plichtige, die gevestigd is in de EU, vergt tijd. Het plots wegvallen van de aansprakelijke vertegenwoordiger zou zijn facturatie en administratieve BTW-verplichtingen verstoren. Het recht op aftrek in hoofde van zijn medecontractant komt in dergelijk geval in gevaar indien de medecontractant facturen ontvangt die niet conform de Belgische wetgeving zijn opgesteld. Bovendien wijzigt door het wegvallen van een aansprakelijke vertegenwoordiger in bepaalde gevallen de voldoeningssplijt.

Nr. 2 VAN DE HEER LETERME

Art. 5bis (nieuw)

Een artikel 5bis invoegen als volgt :

«Art. 5bis. — Artikel 10 van de wet van 7 maart 2002 tot wijziging van de artikelen 50, 51, 51bis, 53quater, 53quinquies, 53sexies, 55 en 61 van het wetboek van de belasting over de toegevoegde waarde wordt vervangen als volgt :

«Art. 10. — Deze wet heeft uitwerking met ingang van 1 januari 2002 met uitzondering van de artikelen 3 en 4 die in werking treden de dag waarop deze wet in het Belgisch Staatsblad wordt bekendgemaakt.».

VERANTWOORDING

Het belastbaar feit bestaat slechts op het ogenblik dat het voltrokken is. Deze voltrekking geschiedt onmiddellijk wanneer het belastbaar feit zoals in de BTW bestaat uit een handeling. Eens dit gebeurd is, ontstaat de materiële belastingschuld (A. Spruyt, «*Beschouwingen over het ontstaan van de belastingschuld*», in *Liber Amicorum Prof. Em. E. Krings*, E. Story-Scientia, 1991, p. 1074).

In regel is de leverancier of dienstverrichter gehouden tot het voldoen van de BTW-schuld. Uitzonderlijk is overeenkomstig artikel 51, §§ 2 tot 4 van het BTW-wetboek de medecontractant schuldenaar van de BTW. De wijziging van deze bepaling met uitwerking vanaf 1 januari 2002 heeft een retroactieve werking. Hierdoor wordt in een aantal gevallen een andere belastingschuldige aangewezen, die echter de nieuwe regeling nog niet kende vooraleer ze in het *Belgisch Staatsblad* verscheen.

De niet-retroactiviteit van wetten is een waarborg ter voorkoming van rechtsonzekerheid. Die waarborg vereist dat de inhoud van het recht voorzienbaar en toegankelijk is zodat de rechtszoekende (belastingplichtige) in redelijke mate de gevol-

imposée aux assujettis établis dans l'Union européenne, mais non établis en Belgique, et qui choisissent de désigner un représentant responsable.

Dès lors qu'il faut du temps pour qu'un assujetti à la TVA établi au sein de l'Union européenne mais non établi en Belgique dresse une comptabilité belge en matière de TVA, la disparition soudaine du représentant responsable perturberait non seulement sa facturation, mais aussi l'accomplissement de ses formalités administratives en matière de TVA. Sa disparition compromettrait également le droit à déduction de son cocontractant si ce dernier recevait des factures non établies conformément à la législation belge. De plus, la disparition du représentant responsable modifierait, dans certains cas, l'obligation de paiement de la TVA.

N° 2 DE M. LETERME

Art. 5bis (nouveau)

Insérer un article 5bis, libellé comme suit :

«Art. 5bis.— L'article 10 de la loi du 7 mars 2002 modifiant les articles 50, 51, 51bis, 53quater, 53quinquies, 53sexies, 55 et 61 du Code de la taxe sur la valeur ajoutée est remplacé par la disposition suivante :

«Art. 10.— La présente loi produit ses effets le 1er janvier 2002, à l'exception des articles 3 et 4 qui entrent en vigueur le jour de la publication de la présente loi au *Moniteur belge*.».

JUSTIFICATION

Le fait générateur de la taxe n'existe que lorsqu'il a été accompli. Cet accomplissement est immédiat lorsque le fait générateur de la taxe consiste, comme en matière de TVA, en un acte. La dette fiscale matérielle naît dès l'accomplissement de cet acte (A. Spruyt, «*Beschouwingen over het ontstaan van de belastingschuld*», in *Liber Amicorum Prof. Em. E. Krings*, E. Story-Scientia, 1991, p. 1074).

En règle générale, le fournisseur du bien ou du service est tenu de payer la TVA. Aux termes de l'article 51, §§ 2 à 4, du Code de la TVA, c'est le cocontractant qui est exceptionnellement redevable de la taxe. La modification avec effet au 1er janvier 2002, de cette disposition a un effet rétroactif, de sorte que l'on désignera, dans un certain nombre de cas, un autre redevable, qui ne connaissait toutefois pas encore la nouvelle réglementation avant que celle-ci ne soit publiée au *Moniteur belge*.

La non-rétroactivité des lois est une garantie ayant pour but de prévenir l'insécurité juridique. Cette garantie exige que le contenu du droit soit prévisible et accessible, en sorte que le justiciable (l'assujetti) puisse prévoir, à un degré raisonnable,

gen van een bepaalde handeling kan voorzien, op het tijdstip dat hij die handeling verricht (Arbitragehof, 20 mei 1988, nr. 49/98, B.S. 9 juli 1998, 22.492, B.4.). Het verlenen van terugwerkende kracht aan regels dreigt een rechtsonzekerheid te doen ontstaan, zodat een verschil in behandeling dat er uit voortvloeit, ten aanzien van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet slechts toelaatbaar is, indien bijzondere omstandigheden zulks verantwoordt (Arbitragehof, 19 februari 1997, nr. 7/97, B.S. 28 maart 1997, B.4.6.).

In tegenstelling tot de afschaffing van de verplichting voor EU-belastingplichtigen om een aansprakelijke vertegenwoordiger aan te stellen, heeft de communautaire regeling inzake verlegging van de heffing geen directe werking. De lidstaten beschikken immers slechts over een mogelijkheid en geen verplichting (*Fiscoloog*, 23 januari 2002, nr. 830, p. 2).

De retroactieve wijziging van de voldoeningsplicht kan bijgevolg niet worden verantwoord op grond van de verplichting in hoofde van de lidstaten tot omzetting van de richtlijn 2000/65/EG van de Raad van 17 oktober 2000 tot wijziging van Richtlijn 77/388/EEG met betrekking tot de bepaling van degene die tot voldoening van de belasting over de toegevoegde waarde gehouden is.

Het is dan ook beter om de artikelen 3 en 4 met betrekking tot de voldoeningsplicht in werking te laten treden op het moment dat de belastingplichtigen in het *Belgisch Staatsblad* kennis kunnen nemen van deze wijziging.

Yves LETERME (CD&V)

les conséquences d'un acte déterminé au moment où cet acte se réalise (Cour d'arbitrage, 20 mai 1988, n° 49/98, *Moniteur Belge* du 9 juillet 1998, 22.492, B.4.). Conférer la rétroactivité à des règles risque de créer une insécurité juridique, de sorte qu'une différence de traitement qui en résulterait ne serait admissible, au regard des articles 10 et 11 de la Constitution, que si des circonstances particulières la justifiaient (Cour d'arbitrage, 19 février 1997, n° 7/97, *Moniteur Belge* du 28 mars 1997, B.4.6.).

Contrairement à la suppression de l'obligation pour les assujettis de l'Union européenne de désigner un représentant responsable, le régime communautaire relatif au report de la perception de la TVA n'est pas directement applicable. En effet, son application est facultative et non obligatoire pour les États membres (*Fiscoloog*, 23 janvier 2002, n° 830, p.2).

La modification rétroactive de l'obligation de déduction ne peut dès lors pas être justifiée par l'obligation des États membres de transposer la directive 2000/65/CE du Conseil du 17 octobre 2000 modifiant la directive 77/388/CEE en ce qui concerne la détermination du redevable de la taxe sur la valeur ajoutée.

Il est dès lors préférable de ne faire entrer en vigueur les articles 3 et 4 relatifs à l'obligation de déduction qu'au moment où les assujettis peuvent prendre connaissance de cette modification dans le *Moniteur Belge*.